

Інститут вищої освіти НАПН України
Відділ інтернаціоналізації вищої освіти

**Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду
щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації
для стійкого розвитку суспільства**

Препринт (аналітичні матеріали)

Частина II

Київ – 2019

УДК 378.4:37.014.25
ISBN 978-617-7486-27-4
DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-27-4-2019>

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Інституту вищої освіти НАПН України
(від 27 грудня 2019 р., протокол № 14/3)*

2

Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства : препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / В. Зінченко, В. Брижнік, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 158 с.

В аналітичних матеріалах здійснено аналіз провідного досвіду стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства. Основну увагу приділено глобальним інституційним трансформаціям, трансформативним стратегіям вищої освіти, проблемі якості, гуманістичним та особистісним інтенціям вищої освіти, соціоантропологічному виміру стратегій вищої освіти, комунікаційним стратегіям вищої освіти.

Упровадження аналітичних матеріалів сприятиме підвищенню рівня і якості інтернаціоналізації вищої освіти України, формуванню світоглядного підґрунтя для стимулювання і забезпечення стійкого розвитку суспільства, підвищенню соціальної відповідальності вищої освіти і зміцненню її функції служіння суспільству.

Для науковців у галузі вищої освіти, філософії освіти і педагогіки, викладачів, докторантів, аспірантів і студентів закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

3

Вступ	5
Розділ I. Провідний досвід впровадження освітніх стратегій для стійкого розвитку суспільства в умовах інтернаціоналізації.....	8
Освітньо-наукові системи та моделі як суб'єкти інтернаціоналізації в стратегії стійкого розвитку.....	9
Міжнародні організації та «Sustainable Development Goal 4 – SDG-Education 2030» і «Quality Education» згідно «The 2030 Agenda for Sustainable Development»	10
Міжнародні організації та «Порядок денний 2030 року»	10
Мета стійкого розвитку 4 (SDG 4) – мета освіти	11
П'ять інших SDG, що мають пряме посилення на освіту	13
Die Bildungsagenda 2030 – досвід німецькоцентрованої освітньо-наукової системи	15
Як цілі стійкого розвитку (SDG) реалізуються в німецькоцентрованій системі?.....	15
Освіта як ключова сфера стійкого розвитку	16
Впровадження глобальних цілей в Австрії та Німеччині	16
Які варіанти мають заклади освіти для реалізації цілей стійкого розвитку?	17
Глобальне навчання та глобальна громадянська освіта	19
Глобальна освіта, Глобальне навчання та Глобальна громадянська освіта в системі навчання.....	20
Кращі практики, які проаналізовані.....	22
Варіативно-прикладні проектні моделі (глобального, континентального, національного, регіонального рівнів).....	22
Як ЄС може оцінити результати своїх втручань в освіту?	24
Висновки.....	25
Практичні рекомендації	26
Список використаних джерел.....	27
Розділ II. Освітня складова моделі стійкого розвитку «AGENDA -2030» у структурі сучасної вищої освіти: досвід Австрії, Чехії, Словаччини та Польщі.....	30
Вступ.....	31
Визначення освітньої суті четвертої цілі «the Agenda – 2030»	32
Досвід Австрійської Республіки	33
Досвід Словацької Республіки	41
Досвід Польської Республіки	44
Висновки.....	48
Список використаних джерел.....	49
Розділ III. Аналіз досвіду трансформативних стратегій вищої освіти для стійкого розвитку в перспективі глобального громадянства.....	50
Вступ.....	51
Початок теорії і практики трансформативного навчання (Колумбійський університет, США) та його розвиток міжнародним науковим співтовариством	52
Університет як місце трансформації для стійкого розвитку	56
Трансформативне навчання в Освіті для стійкого розвитку в університетах Плімута і Бредфорда.....	60
Теоретичні узагальнення проведеного дослідження.....	67
Трансформативне навчання для стійкого розвитку у Коледжі Шумахера.....	70
Аналіз досвіду трансформативної освіти для стійкого розвитку Університету Фехта (Німеччина).....	85
Чи може трансформативне навчання підтримувати простір для інновацій в освіті для стійкого розвитку?	89
Висновки.....	94
Список використаних джерел.....	96

Розділ IV. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку:	
проблема якості	103
Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти як необхідний механізм забезпечення якості в сучасних умовах	104
Стратегії інтернаціоналізації закладів вищої освіти: національний рівень	107
Стратегії інтернаціоналізації закладів вищої освіти: інституційний рівень	109
Висновки	115
Список використаних джерел	116
Розділ V. Особистісні та гуманістичні виміри вищої освіти для стійкого розвитку	
на прикладі країн Південно-Східної Азії	119
Засади стійкого розвитку та їх вплив на стратегії вищої освіти: постановка проблеми та визначення її актуальності	120
Ідеали та цінності вищої освіти та гуманістичний вимір її розвитку: аналіз публікацій та визначення теоретичних засад дослідження	123
Використання теоретичних основ для аналізу практик	126
Практики вищої освіти на прикладі країн Південно-Східної Азії	127
Обґрунтування вибору практик	127
Китайська Народна Республіка	128
Гонконг	131
Сінгапур	133
Південна Корея	135
Малайзія	137
Тайвань (Китайська Республіка)	138
Індія	139
Висновки	141
Список використаних джерел	142
Розділ VI. Комунікаційні стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: досвід країн СНД	145
Актуальність	146
Досвід Білорусі	147
Досвід Казахстану	150
Досвід Росії	153
Висновки	156
Список використаних джерел	157

Розділ II. Освітня складова моделі стійкого розвитку «AGENDA -2030» у структурі сучасної вищої освіти:
досвід Австрії, Чехії, Словаччини та Польщі

*Віталій Брижнік,
кандидат філософських наук,
провідний науковий співробітник
відділу інтернаціоналізації вищої освіти
Інституту вищої освіти НАПН України
<https://orcid.org/0000-0003-1674-8294>*

***Анотація.** У даному аналітичному дослідженні розглянуто національні стратегії Австрії, Чехії, Словаччини та Польщі щодо реалізації у цих європейських країнах четвертої (освітньої) цілі Плану «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року», ухваленого Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року. Також досліджено стратегії внутрішньої політики закладів вищої освіти цих країн як чинники впровадження четвертої (освітньої) цілі «Порядку денного – 2030» у соціокультурний простір цих європейських суспільств.*

Вступ

Метою даного аналітичного матеріалу є розгляд засобів реалізації у таких центральноєвропейських країнах, як Австрія, Чехія, Словаччина та Польща однієї із сімнадцяти цілей плану соціокультурних дій держав-членів ООН, що був названий Декларацією Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». А саме – четвертої цілі, яка визначає сучасну освіту, зокрема й вищу освіту, важливим чинником позитивних соціокультурних перетворень у просторі сучасної цивілізації людей на наступні п'ятнадцять років.

Завданнями цього аналітичного матеріалу є:

- надати визначення четвертої, освітньої цілі «Порядку денного» (the Agenda – 2030);
- проаналізувати законодавчі стратегії реалізації четвертої цілі «Порядку денного» (the Agenda – 2030) в освітній політиці Австрії, Чехії, Словаччини та Польщі;
- дослідити внутрішньополітичні стратегії закладів вищої освіти Австрії, Чехії, Словаччини та Польщі стосовно реалізації четвертої цілі «Порядку денного» (the Agenda – 2030) з наведенням конкретних прикладів.

Дані аналітичні матеріали складаються зі вступу, основної частини та висновків.

Визначення освітньої суті четвертої цілі «the Agenda – 2030»

25 вересня 2015 року в Нью-Йорку відбулося затвердження офіційного документу (Декларації) Генеральної Асамблеї ООН «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» («Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року»)¹, який задекларував новий план соціокультурних дій держав-членів ООН, «орієнтований на виведення світу на траєкторію сталого й життєстійкого розвитку»². Цей документ складався з нових сформульованих цілей, так званих «цілей стійкого розвитку» (далі – ЦСР, відомі також як «Глобальні цілі»), які замінили цілі розвитку минулого тисячоліття, термін яких завершився наприкінці 2015 року. Ці сімнадцять нових цілей, складаючись із 169 завдань, визначили конкретні сучасні соціокультурні стратегії – орієнтири стійкого розвитку людського світу.

Серед цілей, перших у переліку «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року» (далі – «the Agenda – 2030»), важливе місце посідає ціль номер чотири. Назва цієї цілі, яка визначає надання якісної освіти найважливішим чинником стійкого розвитку світу, сформульована таким чином: «забезпечення всебічної і справедливої освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх»³.

Суть цієї цілі, яка утверджує надання якісної освіти одним із пріоритетів стійкого соціокультурного розвитку людства, стає зрозумілою після ознайомлення з цією частиною «Порядку денного» (the Agenda 2030). Там зазначено наступне: «З 2000 року в забезпеченні загальної початкової освіти відбувся величезний прогрес. Загальний показник охоплення шкільною освітою у регіонах, які розвиваються, у 2015 році досяг 91 %, а кількість дітей, які не відвідують школу, в усьому світі зменшилася майже вдвічі. Рівень грамотності також різко зріс, а крім того, школу відвідують набагато більше дівчаток, ніж будь-коли раніше. Усі ці успіхи є видатними.

У деяких регіонах, які розвиваються, прогрес уповільнювався через високий рівень бідності, збройні конфлікти та інші надзвичайні ситуації. Через постійні збройні конфлікти у Західній Азії і Північній Африці спостерігається зростання кількості дітей, які не відвідують школу. Це тривожна тенденція. Хоча в африканських країнах на південь від Сахари відбувся найбільший прогрес в охопленні початковою шкільною освітою серед усіх регіонів, які розвиваються — з 52 % у 1990 році до 78 % у 2012 році — значні розбіжності залишаються. У дітей із бідних домогосподарств учетверо менше шансів вчитися у школі, ніж у дітей з найбагатших сімей. Значними також залишаються відмінності між сільськими та міськими районами.

Досягнення всебічної якісної освіти для всіх іще раз підтверджує думку про те, що освіта є одним із найпотужніших і перевірених засобів сталого розвитку. Ця мета гарантує отримання безкоштовної початкової та середньої освіти всіма дівчатками і хлопчиками до 2030 року. Вона також спрямована на забезпечення рівноправного доступу до недорогого професійного навчання, ліквідації гендерних і матеріальних розбіжностей і забезпечення загального доступу до якісної вищої освіти»⁴. Таким чином, визначена в такий спосіб вища освіта постає важливим елементом четвертої цілі, складової «the Agenda – 2030».

¹ Декларація Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>

² Декларація Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>

³ Декларація Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>

⁴ Декларація Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>

Досвід Австрійської Республіки

У спільній роботі («Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive» («Освіта вищої школи як мета та рушійна сила рефлексії щодо цілей стійкого розвитку з позиції еволюційно-політичної перспективи»)⁵ (2019) сучасні австрійські науковці М. Langthaler і L. Probst, теоретично спираючися на дослідження деяких своїх іноземних колеґ, ґрунтовно дослідили четверту, освітню мету «the Agenda – 2030» і виокремили саме цю його складову, яка увиразнила особливе значення для стійкого розвитку людства надання вищої освіти в різних країнах саме як демократичне.

У першому розділі, що має назву «Der Stellenwert der Hochschulbildung in den SDGs» («Цінність вищої освіти в цілях стійкого розвитку»), М. Langthaler і L. Probst зазначили: «Програми міжнародного розвитку, що передували [сучасним] ЦСР, не визначали вищу освіту як самостійну мету, а також не надавали їй особливого значення з точки зору засобів [її упровадження]. Дійсно, Ініціатива «Освіта для всіх» (EFA: 1990–2015) обмежилася шістьма цілями базової освіти. Цілі розвитку тисячоліття (ЦРТ: 2000–2015) навіть заявляли, що досягнення загальної початкової освіти було однією з восьми її цілей. Хоча деякі багатосторонні організації розробляли паралельні стратегії для сектору вищої освіти (наприклад, Світовий банк у 2002 р.), конкретної координації в сенсі цілісної підтримки освіти не було»⁶.

Ці австрійські науковці також взяли до уваги те, що «університети не виконували важливої ролі в переговорах, що орієнтували на [виконання] ЦСР»⁷. Однак університети ініціювали низку ініціатив щодо стійкого розвитку, паралельно з десятиліттям UNESCO, присвяченого «освіті стійкого розвитку» (2005-2014 рр.), що зумовило створення відповідних [виконавчих] мереж, хоча ті університети не змогли чітко позиціонувати себе як ключових дієвців⁸ (actors).

У своєму дослідженні, що складається з таких розділів: «Глобальні рамкові умови для вищої освіти, що стосується розвитку», «ЦСР – виклик загального доступу до університету», «Роль вищих шкіл у реалізації ЦСР», «Чотири рівні впровадження», названі австрійські вчені взяли до уваги те, що четверта ціль «the Agenda – 2030» ідейно цілком відповідає федеральному «Закону про університет» («Universitätsgesetz 2002»)⁹, імplementованого Парламентом Австрійської Республіки ще в 2002 році, чинність якого була пролонгована 2018 року¹⁰. М. Langthaler і L. Probst охарактеризували властиву освітянській діяльності університетів Австрії ідейну суть четвертої цілі «the Agenda – 2030»¹¹, що стало можливим відповідно до австрійського федерального «Закону про університет» («Universitätsgesetz 2002»)¹².

У першій частині «Закону про університет» Австрійської Республіки, у параграфі номер один, було визначено суть просвітницької місії австрійських університетів. Вона була сформульована наступним чином: «Університети покликані служити науковому дослідженню та викладанню, суспільному розвитку та розвитку мистецтв, а також їхньому викладанню, тим самим вони відповідальні за вирішення проблем людини, а також за позитивний розвиток суспільства та [захист] природного середовища. Університети – це освітні заклади публічного права, які зосереджуються на науково-дослідницькій діяльності, на наукових дослідженнях, спрямованих на ґенерування нових наукових поглядів, на відкриття нових підходів до мистецтва. Через спільну роботу викладачів і студентів в освіченому суспільстві знань здійснюється прагнення до освіти та автономії індивідууму через науку»¹³. Слід зауважити, що зазначена мистецька

⁵ Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive // Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. – Wien: 2019. – 19 S.

⁶ Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive // Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. – Wien: 2019. – 19 S.

⁷ Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive // Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. – Wien: 2019. – 19 S.

⁸ Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive // Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. – Wien: 2019. – 19 S.

⁹ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁰ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹¹ Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive // Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. – Wien: 2019. – 19 S.

¹² Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹³ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

складова, наявна у вищій освіті Австрійської Республіки, відповідає ролі та значенню в австрійському суспільстві закладів вищої освіти (далі – ЗВО), які надають саме мистецьку освіту. Серед переліку двадцяти одного австрійського університету шість ЗВО, відповідно до власних назв, безпосередньо орієнтовані на надання мистецької освіти своїм студентам.

У розділі «Керівні засади», у параграфі номер два «Закону про університет», постульовані обов'язки австрійських університетів, а саме:

- Гарантується «свобода науки та її викладання (відпов. до статті 17 «Основного закону про загальні права громадян»)¹⁴ і свобода наукової та художньої творчості, викладання мистецтва (відпов. до статті 17-а «Основного закону про загальні права громадян»)¹⁵.

- Уможливується «поєднання досліджень і викладання, що поєднують становлення й розвиток мистецтва та їхній виклад, а також зв'язок науки і мистецтва»¹⁶.

- Гарантується «дотримання академічної свободи. Забезпечується врахування вимог щодо фахового доступу»¹⁷.

- Забезпечується «комунікація зі студентів, зокрема з питань студентських справ, також стосовно якості викладання та використання плати за навчання»¹⁸.

- Уможливується «національна та міжнародна мобільність студентів, випускників та працівників наукових та мистецьких університетів»¹⁹.

- Гарантується «співпраця членів університету», «рівність між жінками та чоловіками», «соціальна рівність можливостей»²⁰.

- Особливим чином зауважено важливість «дотримання інтересів людей з особливими потребами»²¹.

На останок було зазначено важливість дотримання «господарності, ощадливості та доцільності ведення господарських справ»²².

Завдання університетів сформульовано в параграфі номер три. Відповідно до «Закону про університет» Австрійської Республіки, у межах своєї сфери відповідальності австрійські університети мусять виконувати:

по-перше, про розвиток наук (дослідження та викладання), розвиток мистецтва, а також його викладання;

по-друге, про надання освіти через залучення до науки;

по-третє, про надання наукової, мистецької, художньо-педагогічної та художньо-наукової фахової підготовки, надання кваліфікації щодо професійної діяльності, яка потребує застосування наукових знань і методів, а також підготовка мистецьких та наукових навичок до найвищого рівня;

по-четверте, про надання освіти та підтримки молодим ученим та митцям;

по-п'яте, про наступну освіту, зокрема і для випускників університету;

по-шосте, про координацію наукових досліджень (розвиток мистецтва) та викладання в самому університеті;

по-сьоме, про підтримку національної та міжнародної співпраці в галузі наукових досліджень і

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁴ Gesamte Rechtsvorschrift für Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger, Fassung vom 05.03.2020

URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000006>

¹⁵ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁶ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁷ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁸ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

¹⁹ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

²⁰ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

²¹ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

²² Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

викладання, також і щодо мистецтв;

по-восьме, про підтримку застосування та реалізацію результатів [університетських] досліджень на практиці, і про підтримку залучення в суспільство результатів розвитку мистецтв;

по-дев'яте, про рівність між жінками та чоловіками та заохочення жінок;

по-десяте, про підтримку зв'язків із випускниками;

по-одинадцять, інформування громадськості про виконання завдань університетів.

Загалом «Закон про університет» Австрійської Республіки складається із семи основних частин, які, у свою чергу, складаються з розділів та параграфів (144 параграфів)²³.

Четверта ціль «the Agenda – 2030» досягає своєї мети в австрійському суспільстві через просвітницьку діяльність ЗВО цієї європейської країни. Варто взяти до уваги два ЗВО Австрії, які, відповідно до своїх фахових профілів і засад внутрішньої політики, визначили суть власних освітніх стратегій та цілей (місій та візій).

Приміром, Universität für angewandte Kunst Wien (Віденський університет прикладних мистецтв) узяв на себе зобов'язання «позитивно впливати на мистецтво, науку та суспільство», метою чого є виявлення «теперішнього із стійкою орієнтацією його на майбутнє»²⁴. Цей австрійський ЗВО ідейно згуртував своїх викладачів, дослідників, студентів і випускників, працівників і партнерів і визначив основну ціль своєї внутрішньополітичної роботи, вказавши на те, що «працює для відкритого суспільства та використовує мистецьку та наукову компетентність як ключову»²⁵.

Університет задекларував такі свої просвітницькі цілі²⁶:

«пошук нових форм роботи, освіти та мистецтва»;

«створення інтелектуальної свободи, свободи творчості, створення міжнародного й, водночас, емпатичного дискурсу»;

«вивчення й оцінювання суспільних проблем»;

«розроблення радикальних рішень і нових ідей для формування та керування технологічними й соціальними проблемами, [зокрема] медійною проблемою».

Як внутрішньополітичне узагальнення, Університет зазначив наступне: «Майбутні складні виклики потребують спільних та багатоступеневих рішень. Замість простих відповідей ми зосереджуємося на пошуку доречних нових питань та стратегій, які постійно розробляємо, виходячи з наших конкретних дій»²⁷.

Інший австрійський ЗВО – Karl-Franzens-Universität Graz²⁸ (Університет міста Грац) – відповідно до свого профілю, спеціалізуючися на викладанні передовсім гуманітарних, природничих, а також й економічних дисциплін, загалом назвав дванадцять стратегічних цілей у Плані свого розвитку на 2019-2024 рр., відповідно до трьох аспектів²⁹:

«вплив на дослідження і підтримка молодих дослідників»;

«навчання та подальшу освіту молодих спеціалістів»;

«соціальну залученість».

Пункт «Стратегічні цілі у сфері соціального залучення» визначає такі завдання цього австрійського ЗВО³⁰:

1. Університет Граца займається соціально актуальними темами досліджень та викладання, зокрема, його профільно-освітні напрями стосуються тем, орієнтованих на майбутнє.

2. З метою активного обміну дослідницькою та викладацькою діяльністю із суспільством та для підвищення їхньої наочності Університет Граца виокремлює [роль особистісної] ініціативи у галузі передачі знань суспільству та його комунікації з наукою.

²³ Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002) sowie Änderung des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten und des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten der Künste. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>

²⁴ Universität für angewandte Kunst Wien // Wir wenden Zukunft an. URL: <https://www.dieangewandte.at/vision>

²⁵ Universität für angewandte Kunst Wien // Wir wenden Zukunft an. URL: <https://www.dieangewandte.at/vision>

²⁶ Universität für angewandte Kunst Wien // Wir wenden Zukunft an. URL: <https://www.dieangewandte.at/vision>

²⁷ Universität für angewandte Kunst Wien // Wir wenden Zukunft an. URL: <https://www.dieangewandte.at/vision>

²⁸ Karl-Franzens-Universität Graz. Leistungsvereinbarung 2016 – 2018. URL: https://static.uni-graz.at/fileadmin/Lqm/Dokumente/Leistungsvereinbarung_2016-2018.pdf

²⁹ Karl-Franzens-Universität Graz. Leistungsvereinbarung 2016 – 2018. URL: https://static.uni-graz.at/fileadmin/Lqm/Dokumente/Leistungsvereinbarung_2016-2018.pdf

³⁰ Karl-Franzens-Universität Graz. Leistungsvereinbarung 2016 – 2018. URL: https://static.uni-graz.at/fileadmin/Lqm/Dokumente/Leistungsvereinbarung_2016-2018.pdf

3. В Університеті Граца активно шукають та зміцнюють зв'язки з діловим співтовариством за рахунок використання можливостей зовнішнього фінансування, а також шляхом активної передачі знань та інновацій. Підприємництво ще більше закріплено в навчанні.

4. Гендерна рівність, рівні можливості та стійкість відображають можливі недоліки та здійснюють заходи щодо усунення бар'єрів для груп, що перебувають у неблагополучному становищі.

5. Університет Граца виконує свою роль інтелектуального орієнтира країни. Він відкритий для суспільних проблем та визначає центральні проблеми майбутнього, орієнтуючись на [запити] суспільства та економіки, і пропонує дієві рішення. Ці питання та теми не лише розглядають у дослідженнях та викладанні, але й активно передають населенню. Досягнення досліджень, освітні пропозиції та соціально-політичні рішення передають завдяки сучасним способам із використанням цифрових можливостей.

Центр передачі знань та інновацій просуває основи менталітету та пов'язує університетські дослідження із стійкою економікою з метою сприяння інноваційній силі через активне стартове представлення. Таким чином, університет Граца виконує свою соціальну відповідальність у галузі досліджень та викладання, а також у науковій комунікації та посилює передачу знань, сприяючи підприємництву.

Університет Граца, як найбільший науково-дослідницький і навчальний заклад у цій місцевості, є зразком для вирішення соціально-політичних питань. Він сприяє рівності в усіх закладах і пропонує рівні можливості в доступі до освіти. Різноманітність сприймається і оцінюється як збагачення. Інтегрований навчальний центр консультує та підтримує студентів з обмеженими можливостями та хронічними захворюваннями для забезпечення рівного та рівного доступу до всіх пропозицій та послуг університету. Як [член] «організації Anti-Bias»³¹, Університет Граца створив міжсекційну систему управління різноманітністю для зменшення дискримінаційних механізмів та динаміки. Таким чином, він сприяє досягненню збалансованого гендерного представництва, а також покращенню соціального включення та встановленню культури, орієнтованої на різноманітність, гендерної рівності. Принцип стійкості інтегрований у розбудову та профілювання Університету Граца».

36

Після ознайомлення із деякими елементами структури вищої освіти Австрійської Республіки можна дійти висновку, що освітні стратегії та цілі закладів вищої освіти цієї центрально-європейської країни, яка має традицію демократичного політичного врядування, зумовлюють надання різнобічної університетської освіти, в межах якої єдність гуманітарного, природничого, високотехнологічного і мистецького знання, а також знання економіки, визначено як безсумнівний пріоритет соціокультурного поступу австрійського суспільства.

---

³¹ Anti-bias curriculum – освітня програма проти упередженості – активістський підхід до освітніх програм, який намагається оскаржити такі забобони, як расизм, сексизм, ейблізм, гомофобія та інші форми кієрархії. Цей підхід підтримують організації, котрі опікуються громадянськими правами, такі як Антидифамаційна ліга.

Досвід Чеської Республіки

«Zákon o vysokých školách» («Закон про вищу освіту») Чеської Республіки, складаючись із дев'ятнадцяти основних частин, які, у свою чергу, складаються з 109-ти параграфів, був ратифікований Чеським парламентом 23 березня 2002 року і був чинним (із внесенням деяких змін) до 13 листопада 2019 року.

У Першій частині цього Закону (в «Основних положеннях») визначено суть внутрішньополітичної роботи чеських ЗВО, що має безпосередній стосунок до четвертої цілі «the Agenda – 2030». Університети, як найвища ланка в системі освіти, були названі «провідними центрами освіти, незалежних знань та творчої діяльності»³², які мають виконувати ключову роль у «науковому, культурному, соціальному та економічному розвитку суспільства» таким чином³³:

по-перше, визначається пріоритет «наукової, науково-дослідницької, такої, що зумовлює розвиток, інноваційної, мистецької чи іншої творчої діяльності»³⁴;

по-друге, університети «забезпечують доступ до вищої освіти, набуття відповідної професійної кваліфікації, підготовки дослідницької роботи та іншої складної професійної діяльності, відповідно до демократичних принципів»³⁵;

по-третє, ЗВО надають можливість «отримувати, розширювати, поглиблювати чи відновлювати знання з різних областей знань та культури і таким чином брати участь у навчанні впродовж життя»³⁶,

по-четверте, університети виконують «активну роль у публічних дискусіях із соціальних та етичних питань, сприяють культурному різноманіттю та взаєморозумінню, формуванню громадянського суспільства та підготовці молоді до життя в суспільстві»³⁷;

по-п'яте, ЗВО сприяють культурному «розвитку на національному та регіональному рівні, сприяють також взаємодії [громадян] з різними рівнями влади, з місцевим, діловим та культурним сектором»³⁸;

по-шосте, університети «зумовлюють розвиток міжнародного, зокрема, європейського співробітництва, як важливий вимір їхньої діяльності, сприяють спільним проектам із подібними установами за кордоном, взаємному визнанню навчання та дипломів, обміну викладачів і студентів»³⁹.

У другому параграфі «Zákon o vysokých školách» («Закону про вищу освіту») йдеться про різновиди академічної діяльності, які виконує ЗВО в Чеській Республіці. Зокрема, визначено те, що: «університет може здійснювати всі види освітніх програм, у зв'язку з цим і науково-дослідницьку, також і таку, що розвиває, інноваційну, мистецьку чи іншу творчу діяльність» (п. 4)⁴⁰; що «заклад вищої освіти є публічним, приватним чи державним» (п. 7)⁴¹; є неприпустимим «установлювати та організовувати діяльність політичних партій та політичних рухів в університетах» (п. 10)⁴².

У третьому параграфі «Закону про вищу освіту» викладено гарантії щодо забезпечення свобод академічної спільноти вищої освіти в Чеській Республіці. Зазначено, що «академічні працівники та студенти університету формують академічну спільноту університету»⁴³, а також наданий перелік різновидів академічної свободи та академічних прав. А саме⁴⁴:

по-перше, гарантується «свобода науки, наукових досліджень та мистецьких творінь та публікація їхніх результатів»⁴⁵;

по-друге, забезпечується «свобода викладання, що полягає насамперед у її відкритості до різних наукових думок, наукових та дослідницьких методів та мистецьких тенденцій»⁴⁶;

³² Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³³ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁴ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁵ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁶ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁷ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁸ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

³⁹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁰ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴¹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴² Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴³ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁴ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁵ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁶ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

по-третє, уможлиблюється «право на навчання, включаючи свободу вибору спрямованості навчання в рамках навчальних програм та свободу висловлення власних поглядів у навчанні»⁴⁷;

по-четверте, гарантується «право членів академічної спільноти обирати представницькі академічні органи»⁴⁸;

по-п'яте, забезпечується «право користуватися академічними відзнаками та проводити академічні церемонії»⁴⁹.

У другій частині чеського «Закону про вищу освіту» визначено перелік складових університету в Чеській Республіці як публічного ЗВО. Варто зауважити, що публічний університет (англ. – Public university) — це тип закладу вищої освіти, який був заснований на громадські кошти регіону, області чи міста, та керується ними. Цей різновид закладу вищої освіти має часткове самоврядування.

В одинадцятій частині «Закону про вищу освіту», що має назву «ŠTÁTNA SPRÁVA» («Державна адміністрація»), йдеться про регламентацію гармонійних взаємин чеських університетів із Міністерством освіти та науки, з урахуванням важливості збереження академічної свободи чеських ЗВО. Є очевидним, що, ґрунтовно визначивши всі складові просвітницької діяльності чеських ЗВО як публічних, «Закон про вищу освіту» не розглянув діяльність приватних ЗВО в Чеській Республіці. Останнє можна зрозуміти як вияв особливого, пріоритетного ставлення чеських законодавців до громадських закладів вищої освіти, або як надання свободи діяльності приватним університетам.

Четверта ціль «the Agenda – 2030» реалізується в Чеській Республіці завдяки внутрішній політиці ЗВО. Можна зауважити освітні стратегії та цілі трьох університетів Чехії, які, відповідно до своїх профілів, визначили суть власних місій і візій.

Звернемося тепер до розгляду внутрішньої політики такого чеського ЗВО, як Vysoká škola ekonomická v Praze (Вища школа економіки у Празі), найбільшого університету економіки в Чеській Республіці (73-є місце в рейтингу The Financial Times)⁵⁰. Суть місії сформульована наступним чином: «Місія Вища школа економіки у Празі – забезпечити чеських та іноземних студентів якісною університетською освітою в широкому діапазоні управлінських, економічних та інших освітніх програм на бакалаврському, магістерському та докторському рівнях, із найкращим застосуванням на міжнародному ринку праці. Освітні програми надають висококваліфіковані, компетентні та мотивовані академічні працівники.

Вища школа економіки у Празі систематично розвиває науково-дослідницьку діяльність, включаючи підготовку студентів до докторських освітніх програм, дотримуючись нерозривності педагогічної та дослідницької діяльності. Університет є міжнародно визнаним закладом фахової освіти та партнером у співпраці з урядовими та неурядовими установами та бізнес-спільнотою.

Відкритість до нових ідей та підходів є одним із ціннісних пріоритетів Празького університету економіки. Університет прагне до колегіального партнерства в академічній спільноті та виступає за вільне вираження ідей та ідей. Празький університет економіки – це соціально відповідальна установа, яка веде своїх студентів до етичної поведінки, соціальної та екологічної відповідальності, враховуючи сучасні виклики світу, що глобалізує, і пов'язані з ним полікультурні аспекти економічного та соціального життя»⁵¹.

Візія Вищої школи економіки у Празі має таке формулювання:

«Метою Вищої школи економіки у Празі є здобуття провідного місця на ринку управлінської та економічної освіти в центральноєвропейських країнах. Празький університет економіки прагне бути потрібним міжнародним дослідницьким університетом, який забезпечує елітну бакалаврську, магістерську та докторську освіту з менеджменту, економіки та суміжних галузей на всіх факультетах та якісні освітні програми, орієнтовані на навчання впродовж життя, які розроблені для топ-менеджерів. Празький університет економіки прагне виховувати випускників, які матимуть необхідний потенціал для зміцнення широкої соціально-моральної та екологічної відповідальності в суспільстві, в межах своєї фахової діяльності»⁵².

⁴⁷ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁸ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁴⁹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>

⁵⁰ FT European Business Schools Rankings 2019. URL: <https://www.ft.com/content/30a1420a-0c7b-11ea-8fb7-8fcec0c3b0f9>

⁵¹ Vysoká škola ekonomická v Praze. Mise a vize. URL: <https://www.vse.cz/informace-o-vse/profil-skoly/mise-a-vize/>

⁵² Vysoká škola ekonomická v Praze. Mise a vize. URL: <https://www.vse.cz/informace-o-vse/profil-skoly/mise-a-vize/>

Інший ЗВО Чеської Республіки – Masarykova univerzita (Університет імені Масарика у Брно), дотримуючися традиції демократичних засад політичного врядування у своїй країні, задекларував на 2020 р. такі цінності – втілення демократичності стратегії внутрішньої політики. У цьому чеському ЗВО, який складається з таких факультетів, як юридичний, медичний, природничий, педагогічний, економіки та управління, інформатики, соціальних наук і фізичної культури, визнається наступне⁵³:

«Свобода, яку поважають і відстоюють як принцип внутрішньої організації університету у формі академічної свободи навчання та досліджень чи свободи вибору студентами власного профілю навчального плану, а також як принцип інституціональної самостійності університету щодо державного та соціального імперативу.

Повага до правил, що встановлюють рівні можливості та прозорість у функціонуванні установи, що проявляється, наприклад, у її внутрішніх адміністративних та економічних умовах, у законодавстві про дослідження та у зусиллях по боротьбі з плагіатом.

Відповідальність, яку розглядають стосовно зовнішнього середовища як суспільної ролі університету, підкреслюючи його роль як співавтора та активного учасника громадських дебатів, а також як головного гравця у передачі знань чи технологій на практиці чи постачальника державних послуг, відкритих для соціально незахищених груп або груп меншин. Внутрішня відповідальність за вибір та структуру освітньої програми є елементарним принципом функціонування відкритого та внутрішньо вільного освітнього середовища»⁵⁴.

Загалом цей чеський ЗВО позиціонує себе «визнаним дослідницьким університетом із міжнародно шанованими дослідницькими колективами, з чітко визначеними пріоритетними напрямками та міждисциплінарними темами»⁵⁵. Також він⁵⁶:

є університетом, який «пропонує цінну вищу освіту на основі високоякісних загальних фондів, заснованих на широкому спектрі гуманітарних, соціальних та природничих наук»⁵⁷;

є університетом, який «відображає технологічний розвиток та перетворення суспільства в зрозумілій пропозиції освіти, яка в чеській вищій школі сприймається як найвища якість»⁵⁸;

є університетом, який «є моделлю інклюзивного закладу як на національному, так і на міжнародному рівнях, відкриваючи освітні можливості для всіх здобувачів, які мають необхідну кваліфікацію, незалежно від стану здоров'я, соціальних та інших недоліків»⁵⁹;

є «роботодавцем із мотиваційним робочим середовищем для всіх працівників, для яких відповідальність, ефективність, креативність та повага до етичних принципів є природною частиною професії»⁶⁰;

є «стратегічним партнером для представників усіх рівнів системи освіти, дослідницьких установ, суб'єктів комерційного та державного сектору, організацій охорони здоров'я, а також активним учасником розвитку культурного, мистецького та спортивного життя в регіоні»⁶¹;

є «спільнотою, яка надихає, впливаючи на розробку національної політики та стратегій, на вирішення суспільних питань та регіональних проблем»⁶²;

⁵³ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁴ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁵ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁶ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁷ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁸ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁵⁹ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁶⁰ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁶¹ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

⁶² Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf

є «міцною та відкритою академічною спільнотою, що має внутрішньою культурою, побудованою на чітких цінностях та здатністю досягати консенсусу»⁶³.

Є очевидним, що дотримуючися традиції демократичного врядування в Чеській Республіці, що історично зумовила спільна боротьба та праця чехів за свою культурну самобутність, заклади вищої освіти цієї країни плекають як власну традиційну ознаку і демократичність академічної діяльності, що відбувається в межах їхнього освітнього процесу, так і традицію надання своїх студентам якісного природничого та високотехнологічного знання. Останнє, слід зазначити, жодним чином не зменшує значення знання гуманітарних дисциплін для чеського суспільства. Так можна зрозуміти соціокультурний поступ чеського суспільства, що зумовлено роботою національних закладів вищої освіти, маючи безпосередній стосунок до реалізації в Чеській Республіці четвертої цілі «the Agenda – 2030».

---

⁶³ Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodobý_zámer_mu_2016-2020.pdf

Досвід Словацької Республіки

У Словацькій Республіці виконання четвертої цілі «the Agenda – 2030» уможливлено завдяки національному «ZÁKON o vysokých školách» («Законі про вищу освіту»)⁶⁴. У першій частині Закону, що має назву «Основні положення» (п. 1), визначено місію, завдання та соціокультурний статус словацьких ЗВО, серед яких публічними університетами названо 20 ЗВО (Друга частина словацького «Закону про вищу освіту» присвячена всебічному впорядкуванню просвітницької діяльності публічного університету), державних – три ЗВО (Третя частина «Закону про вищу освіту» присвячена регламентації діяльності державних університетів, або «вищих шкіл»⁶⁵), та два приватних ЗВО (у Четвертій частині «Закону про вищу освіту» йдеться про регламентацію приватних ЗВО в цій країні). Загалом «ZÁKON o vysokých školách» («Закон про вищу освіту») у Словацькій Республіці складається з тринадцяти основних частин.

Постулюючи університети «вищими освітніми, науковими та мистецькими закладами», які є залученими до Європейського простору вищої освіти та Європейського дослідницького простору, Закон визначив пріоритетним «розвиток гармонійної особистості, знання, мудрості, добра і творчості в людині, сприяння розвитку освіти, науки, культури та людського здоров'я на благо суспільства загалом, що, тим самим, сприятиме розвитку суспільства знань»⁶⁶. Виконання цього завдання є предметом основної діяльності словацьких ЗВО. Їхнім основним завданням було названо «виконання своєї місії із забезпечення надання вищої освіти, забезпечення творчих наукових досліджень чи творчої мистецької діяльності»⁶⁷. Конкретно місія словацьких ЗВО сформульована наступним чином⁶⁸:

«1) підготовка фахівців з вищою освітою, високими моральними принципами, громадянською та соціальною відповідальністю;

2) виховання в душі цінностей демократії, гуманізму та толерантності та спонукання студентів до творчого, критичного та незалежного мислення, здорової самооцінки та національної гордості;

3) освіта в розумінні, збереженні, розповсюдженні та примноженні національної культурної спадщини та різних культур у душі культурного плюралізму;

4) розвиток, збереження та поширення знань за допомогою досліджень, розробок чи мистецької та іншої творчої діяльності;

5) забезпечення подальшої освіти та організації освіти та організації атестацій педагогічних та професійних працівників;

6) сприяння розвитку освіти на всіх рівнях – від початкової до вищої, зокрема шляхом подальшого навчання вчителів початкових та середніх шкіл, освітніх установ та університетів, що зокрема зумовлює надання освіти особливо обдарованим учням початкової та середньої школи;

7) сприяння профілактиці та лікуванню захворювань;

8) залучення до публічної дискусії з соціальних та етичних питань та формування громадянського суспільства;

9) розроблення теоретичних моделей розвитку суспільства, економіки, культури та мистецтва, зокрема для потреб органів державної влади, муніципалітетів та інших територіальних одиниць;

10) співпраця з органами державної влади, муніципалітетами, вищими територіальними одиницями та установами у галузі культури та економічного життя;

11) розвиток міжнародного, зокрема європейського співробітництва, шляхом підтримки спільних проектів з університетами за кордоном та іншими зарубіжними установами, мобільності персоналу та студентів, взаємного визнання результатів навчання».

⁶⁴ ZÁKON o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>

⁶⁵ Відповідно до Закону про вищу освіту у Словацькій Республіці, до переліку державних ЗВО належать: військові, поліцейські та медичні вищі школи (§ 43).

⁶⁶ ZÁKON o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>

⁶⁷ ZÁKON o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>

⁶⁸ ZÁKON o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>

У тій же частині (п. 4), серед гарантій дотримання академічних свобод та прав, які надає Словацька Республіка своїм ЗВО, гарантовано право всіх членів академічної спільноти вільно висловлювати свої думки та переконана (п. 1в), а також свободу ЗВО від владного впливу будь-яких політичних партій та рухів (п. 4)⁶⁹.

У внутрішній політиці словацьких ЗВО четверта ціль «Agenda – 2030» втілюється в суспільне життя через їхнє ідейне орієнтування на свої місії і візії.

У Univerzita Komenského v Bratislave (Братиславському університеті імені Коменського) основна місія цього ЗВО сформульована таким чином⁷⁰:

«Основна місія Університету Коменського – розвивати і поширювати освіту та забезпечувати її глибоке розуміння, як наукова установа Університет творче виконує наукові дослідження, відкриваючи нові горизонти в науці та освіті.

Як університет, відрізняється від інших наукових установ своєю самостійністю у виборі своїх дослідницьких цілей, незалежністю своїх базових досліджень, орієнтацією на викладання та тим, що він здійснює наукові дослідження в широкому спектрі галузей знань.

Як університет, відрізняється від інших закладів освіти тим, що його викладання базується на власній науковій діяльності, спираючись на найкращі світові джерела наукових знань та міждисциплінарний підхід до вирішення проблем.

Позаяк університет самостійно визначає свої цілі та пріоритети, його академічна спільнота вільно користується академічними правами у здійсненні своєї професії.

Як університет, він є гарантом свободи та демократії не лише на власних академічних засадах, але також розглядає поширення цих принципів на суспільство загалом.

Як університет, він зобов'язаний захищати свої академічні права та академічну автономію.

Як заклад вищої освіти з прагненням бути провідним центром європейської освіти та університетом з міжнародною орієнтацією, він визначає свої стратегічні цілі:

підтримувати та розвивати свою ідентичність на найвищому міжнародному рівні наукових та освітніх установ;

створювати відмінні умови для освіти за підтримки досліджень у широкому спектрі галузей знань; готувати своїх випускників до представлення не тільки найвищого ступеня особистої та професійної якості, але й людяності та гуманізму;

покращувати науковий та культурний світогляд суспільства, а також [сприяти] його економічному процвітанняю.

Університет Коменського, як центр передового досвіду, приділяє особливу увагу оцінюванню рівня своєї наукової роботи та викладання, для того, аби його студентами керували найкращі експерти – науковці та викладачі.

Університет Коменського, як найстаріший, найбільший та найзначніший національний університет Словацької Республіки, особливо цінує свої інтелектуальні та багатогранні стосунки зі словацькою нацією, в якій він має своє коріння та формує свої основи, що дозволяють йому шукати найширші міжнародні горизонти, збагачуючи себе».

Ще один приклад – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (Університет імені Павла Йозефа Шафарика в Кошице)⁷¹. Місія Кошицького університету сформульована так:

«Університет імені Павла Йозефа Шафарика в Кошице (далі – Університет) є важливою і визнаною освітньою та науковою установою не лише Словацької Республіки, а й розвиненої Європи.

Нині Університет, факультети медицини, науки, права, державного управління та факультет мистецтв, готують лікарів, спеціалістів з математики та інформатики, викладачів, юристів, фахівців з державного управління, філософії, мов, психології та соціальної роботи. Випускники цього другого найдавнішого класичного словацького університету мають гарну репутацію як вдома, так і за кордоном.

Основна місія університету – забезпечити трирівневу вищу освіту на основі новітніх наукових знань у широкому міжнародному контексті, відповідно до європейських тенденцій у цій галузі, Болонської декларації

⁶⁹ ZÁKON o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>

⁷⁰ Univerzita Komenského v Bratislave. Poslanie. URL: <https://uniba.sk/o-univerzite/poslanie/>

⁷¹ Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Poslanie univerzity. URL: <https://www.upjs.sk/univerzita/informacie-o-univerzite/poslanie-univerzity/>

та інших документів. Університет виконує цю місію, розвиваючи гармонійну особистість, розквіт її знань, піднесення мудрості та творчості в людині. Університет веде студентів до толерантності, критичного та незалежного мислення, здорової самооцінки та національної гордості. Університет надає послуги громаді шляхом поширення знань, досліджень та розробок, сприяння регіональній та національній діяльності та сприяння подальшій освіті для громадян. Університет сприяє розвитку культури та освіти нації.

Університет розуміє свою місію в різних сферах діяльності як суспільне благо. У цьому дусі Університет незмінно виступає гарантом свободи, демократії, гуманізму, моралі та етики не лише у межах [реалізації] власних [освітніх] завдань, але й поширюючи їх у суспільстві. Університет і надалі захищатиме академічні права та свою академічну свободу».

Після ознайомлення зі стратегіями внутрішньої політики двох університетів Словацької Республіки впадає у вічі конкретна визначеність їхніх завдань, спрямованих на виховання всебічно розвиненої, гармонійної особистості. Такої людини, яка своєю позитивною, як практичною, так й інтелектуальною діяльністю здатна приносити значну користь своїй громаді, спільноті, суспільству загалом. Вочевидь, це варто виокремити як важливий елемент впровадження в суспільство четвертої цілі «the Agenda – 2030».

Досвід Польської Республіки

У Польській Республіці четверта ціль «the Agenda – 2030» реалізується в освітній стратегії цієї країни завдяки польському «Ustawa» («Закону про вищу освіту та науку») від 20 липня 2018 року. У преамбулі цього Закону зазначено наступне⁷²:

«Визнаючи, що пошук правди та передача знань із покоління в покоління є особливою шляхетною людською діяльністю, і визнаючи фундаментальну роль науки у створенні цивілізації, функціонування вищої освіти та здійснення наукової діяльності визначаються виходячи з таких принципів:

- обов'язок органів державної влади створити оптимальні умови для свободи наукового дослідження та мистецької творчості, свободи викладання та самостійності академічної спільноти,
- кожен науковець несе відповідальність за якість і ретельність досліджень та виховання молодого покоління,

- університети та інші наукові установи реалізують місію, що має особливе значення для держави та нації: вони вносять ключовий внесок в економічні інновації, сприяють розвитку культури та формують моральні стандарти у суспільному житті»⁷³.

Загалом складаючись із п'ятнадцяти основних частин, польський «Закон про вищу освіту і науку», визначивши порядок усіх елементів діяльності національних ЗВО, у першій частині, що має назву «Загальні положення» («Przerisyy ogólnie») виклав низку статей, із яких слід виокремити наступні.

Відповідно до першої статті, цей Закон «встановлює правила функціонування системи вищої освіти та науки»⁷⁴.

У другій статті Закону йдеться про те, що «місією системи вищої освіти та науки є надання якісної освіти та виконання якісних досліджень, формування громадянської позиції, а також участь у суспільному розвитку та створення економіки, заснованої на інноваціях»⁷⁵.

У третій статті Закон повідомляє, що «основою системи вищої освіти та науки є свобода викладання, художньої творчості, наукових досліджень та оприлюднення їхніх результатів, а також самостійність університету»⁷⁶. Було зазначено, що «система вищої освіти та науки функціонує відповідно до міжнародних стандартів, етичних принципів та належних практик у галузі освіти та наукової діяльності та з урахуванням особливого значення соціальної відповідальності науки»⁷⁷.

В одинадцятій статті «Закону про вищу освіту і науку» йдеться про те, що основними завданнями університету є⁷⁸:

- по-перше, надання освіти через навчання;
- по-друге, проведення післядипломної освіти чи інших форм навчання;
- по-третє, проведення наукової діяльності, надання дослідницьких послуг та впровадження знань та технологій в економіку;
- по-четверте, проведення навчання аспірантів;
- по-п'яте, підвищення кваліфікації працівників університету;
- по-шосте, створення умов для повноцінної участі людей з особливими потребами у виконанні наукової діяльності;
- по-сьоме, виховання у студентів почуття відповідальності за польську державу, національну традицію, зміцнення принципів демократії та поваги до прав людини;
- по-восьме, створення умов для розвитку фізичної культури студентів;

⁷² USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷³ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷⁴ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷⁵ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷⁶ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷⁷ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

⁷⁸ USTAWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>

по-дев'яте, розповсюдження та примноження досягнень науки та культури, у тому числі шляхом збору й обміну бібліотечними, інформаційними та архівними колекціями;

по-десяте, діяльність на благо місцевих і регіональних громад».

У Польській Республіці четверта ціль «the Agenda – 2030» здійснюється в суспільстві завдяки внутрішній політиці ЗВО. Варто взяти до уваги досвід трьох польських університетів, які у своїх статутах визначили власні цінності, цілі й освітні стратегії, що ідейно цілком відповідають четвертій цілі «the Agenda – 2030».

У Uniwersytet Jagielloński (Ягеллонському Університеті), одному з найдавніших університетів Європи, заснованого 1365 року в місті Кракові, ще 25 червня 2003 року, тобто, до оголошення Декларації Генеральної Асамблеї ООН «the Agenda – 2030», на засіданні сенату цього польського ЗВО був прийнятий Akademicki Kodeks Wartości (Академічний кодекс цінностей)⁷⁹, який залишився чинним і після оголошення названої Декларації.

«Створення цього документа (Академічного кодексу цінностей; В.Б.), – як повідомляється в Академічному кодексі цінностей (далі – Кодекс) цього ЗВО, – впливало з необхідності явно проявити та підкреслити принципи та цінності, якими керуються академічна спільнота Ягеллонського університету. Створення Кодексу стало потрібним в умовах поширеного розуміння того, що такі цінності, як істина, відповідальність, надійність навчання і свобода навчання, піддаються ризику. Автори Кодексу також врахували той факт, що відсутність поваги до академічних цінностей призводить до недосконалої освіти, що, у свою чергу, зумовлює надання студентам хибного знання та навичок»⁸⁰.

У Кодексі зазначено, що спільнота Університету сформувала «перелік фундаментальних принципів, які впродовж століть створювали авторитет науки, виражаючи моральну силу академічного світу та почуття місії науковців у просуванні етичних та громадянських чеснот»⁸¹. Присутність чеснот у поглядах, поведінці членів академічної спільноти, у їхніх взаєминах в університеті «гарантує збереження основних морально-етичних цінностей, сформованих століттями університетської традиції»⁸². Корпус правил, що діють у Ягеллонському університеті, доповнений Кодексом Dobrze praktyki w szkołach wyższych (Добра практика в університетах), розроблений Fundacja Rektorów Polskich (Фондом польських ректорів) і прийнятий 26 квітня 2007 року на Пленарному засіданні Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (Конференції ректорів польських академічних шкіл).

У статуті Ягеллонського університету⁸³ визначено академічний статус цього ЗВО і задекларовано те, що він є державним академічним дослідницьким університетом. Як самоврядний університет, діє на основі «Закону про вищу освіту і науку» Польської Республіки, а також свого статуту та звичаїв, сформованих відповідно до традиції Університету.

Також вказано на те, що цей Університет «створений для проведення досліджень, навчання та виховання»⁸⁴. Зазначено, що «своєю діяльністю та особистим прикладом членів університетської спільноти він готує зрілих людей до вирішення проблем, поставлених сучасним життям, здатних до подальшої самоосвіти і стійкого розвитку»⁸⁵.

Як основну освітню ціль Університету названо те, що він «виховує студентів та аспірантів, а також наукових працівників, відповідно до ідей гуманізму, толерантності, у душі поваги до правди, поваги до прав людини та гідності, демократії, патріотизму, честі, чесності та сумлінної праці й відповідальності за долю всієї людської громади, суспільства і Батьківщини»⁸⁶.

У документі задекларовано, що Університет «усвідомлює важливість своєї присутності в європейському та світовому академічному просторі та ділиться цінностями, вираженими в Magna Charta Universitatum»⁸⁷.

⁷⁹ Akademicki Kodeks Wartości. URL: <https://www.uj.edu.pl/uniwersytet-z-collegium-medicum/kodeks-wartosci>

⁸⁰ Akademicki Kodeks Wartości. URL: <https://www.uj.edu.pl/uniwersytet-z-collegium-medicum/kodeks-wartosci>

⁸¹ Akademicki Kodeks Wartości. URL: <https://www.uj.edu.pl/uniwersytet-z-collegium-medicum/kodeks-wartosci>

⁸² Akademicki Kodeks Wartości. URL: <https://www.uj.edu.pl/uniwersytet-z-collegium-medicum/kodeks-wartosci>

⁸³ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

⁸⁴ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

⁸⁵ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

⁸⁶ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

⁸⁷ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

В основній частині і вступі до чинного Статуту Ягеллонського Університету повідомляється, що «університет виконує свої завдання, співпрацюючи, зокрема, з вітчизняними й зарубіжними центрами, науковими, науково-дослідницькими і дидактичними, культурними, освітніми, економічними та медичними організаціями»⁸⁸.

У Статуті іншого польського університету – Uniwersytet Warszawski (Варшавському Університеті) – викладені основні принципи освітнього процесу⁸⁹, а саме:

по-перше, «університет є гарантом академічної свободи, включаючи свободу викладання і свободу наукових досліджень, які виконують члени університетської спільноти»;

по-друге, «університет надає освіту, виконує дослідження та активно співпрацює з соціально-економічним середовищем»;

по-третє, «поєднуючи викладання з науковими дослідженнями та активно беручи участь у громадському та культурному житті, університет дає можливість студентам отримати широку пізнавальну перспективу»;

по-четверте, було визначено, що «конституційний принцип рівного ставлення до всіх членів університетської громади є основною засадою діяльності університету»; також університет задекларував свою підтримку культурному різноманіттю і заборонив прояви будь-якої дискримінації;

по-п'яте, «університет впроваджує найвищі етичні стандарти, захищає наукову надійність і керується принципами, що випливають з Європейської хартії для дослідників».

У статуті Uniwersytet Łódzki (Лодзінського Університету) сформульовані основні освітні стратегії.

У Візії освітньої діяльності Університету зазначено наступне⁹⁰: «Університет Лодзя стане одним з найкращих у Польщі та багатопрофільним академічним університетом у Європі, являючи собою наукову та дидактичну досконалість. Він стане привабливим місцем для здобуття знань студентами з Польщі та закордону, а також престижним місцем для роботи, проведення наукових досліджень та освіти на різних рівнях набуття знань. Університет Лодзя стане творцем наукових, соціальних та економічних еліт нашого регіону та країни, цінним партнером для налагодження співпраці з вітчизняними та зарубіжними організаціями».

Академічна спільнота Лодзінського Університету сформулювала свою Місію таким чином⁹¹:

«Місія Лодзінського університету полягає у формуванні наукової та дидактичної майстерності, які сприяють тому, аби наші студенти досягнули успіху, що [зумовлено] їхнім розвитком як освічених та відповідальних громадян, відданих у своєму житті загальносуспільному благові».

Лодзінський університет виконує фундаментальні та прикладні дослідження на міжнародному рівні. Він керує докторськими школами та виховує молодих викладачів. Це сприяє економічному, соціальному та культурному розвитку регіону Лодзі, Польщі та Європи. Університет орієнтований на співпрацю з вітчизняними та зарубіжними науково-дидактичними установами, а також із суб'єктами соціального, бізнесового та громадського сектору.

Виконання візії та місії Лодзінського університету здійснюється через реалізацію низки окремих стратегій⁹²:

«наукова стратегія» зумовлює виконання першої цілі: «завдяки науковій майстерності» долучитися «до групи найкращих академічних університетів Польщі»;

«стратегія освітньої пропозиції та якості освіти» зумовлює виконання другої цілі: завдяки майстерності викладання, що має статус університетського, пропонувати «найвищий рівень навчання»;

«стратегія інтернаціоналізації університету» зумовлює виконання третьої цілі: «отримання статусу [загальноновизнаного] університету на європейському рівні»;

«стратегія забезпечення матеріальних умов для розвитку університету», зумовлює виконання четвертої цілі: «досягнення довгострокової фінансової стабільності».

⁸⁸ Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oi.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf

⁸⁹ Statut Uniwersytetu Warszawskiego. URL: <https://www.uw.edu.pl/universytet/uw-a-nowy-statut/>

⁹⁰ Wizja Uniwersytetu Łódzkiego – dokąd zmierzamy. URL: <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/misja>

⁹¹ Misja Uniwersytetu Łódzkiego – jak działamy i kim jesteśmy. URL: <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/misja>

⁹² Misja Uniwersytetu Łódzkiego – jak działamy i kim jesteśmy. URL: <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/misja>

Після аналізу стратегій внутрішньої політики трьох університетів Польської Республіки можна дійти висновку, що в цій центральноевропейській країні якість знання, котре отримують польські студенти в університетах, що їх формує як всебічно освічених, гармонійних особистостей, уможливлено завдяки академічній свободі польських ЗВО, а також завдяки їхньої фінансової автономності. Серед освітніх стратегій та цілей польських університетів, окрім того, важливе місце надане збереженню культурних традицій, самобутності польського народу. Варто зазначити, що самостійність академічних спільнот університетів у Польській Республіці, які свідомо й відповідально сформулювали освітні стратегії та цілі, упровадивши їх у свої статuti, конкретно гарантувало здійснення в цій країні четвертої, освітньої цілі «the Agenda – 2030».

Висновки

1. Упровадження в соціокультурне життя європейців четвертої, освітньої цілі Декларації Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року» на теренах таких центральноєвропейських країн, як Австрійська Республіка, Чеська Республіка, Словацька Республіка та Польська Республіка, отримало серйозну підтримку як від традицій надання представникам юнацтва університетської, демократичної освіти в цих країнах, від усвідомлення власної відповідальності перед суспільством академічних спільнот, так і від законодавчих ініціатив їхніх сучасних політичних еліт.

2. Є очевидним, що сучасні освітні стратегії та цілі закладів вищої освіти названих центральноєвропейських країн, які свідомо плекають традицію демократичного політичного врядування, зумовлюють надання різнобічної університетської освіти, зокрема гуманітарного, природничого, економічного, високотехнологічного і мистецького знання. Останнє властивим чином спричиняє освітнє формування всебічно розвиненої, гармонійної особистості. Такої людини, яка своєю позитивною діяльністю, практичною так інтелектуальною, мусить приносити значну користь своїй громаді, спільноті, суспільству загалом.

3. Вартим уваги є особливе, шанобливе ставлення до академічних свобод і прав закладів вищої освіти, захист яких гарантований національними законами про вищу освіту, а дотримання – забезпечено самою внутрішньою політикою виконавчої влади цих країн. Не менш цінними є ті освітні стратегії та цілі університетів, які орієнтовані на збереженню культурних традицій, самобутності цих народів. Важко заперечити те, що сукупний потенціал освітніх стратегій і цілей закладів вищої освіти Австрійської Республіки, Чеської Республіки, Словацької Республіки та Польської Республіки, визначений академічними спільнотами тих країн, дієво уможлиблює виконання четвертої, освітньої цілі «the Agenda – 2030» у соціокультурному просторі Центральної Європи.

Список використаних джерел

1. Декларація Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області стійкого розвитку на період до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>
2. Akademicki Kodeks Wartości. URL: <https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/kodeks-wartosci>
3. Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und ihre Studien (Universitätsgesetz 2002 – UG). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002128>
4. FT European Business Schools Rankings 2019. – URL: <https://www.ft.com/content/30a1420a-0c7b-11ea-8fb7-8fcec0c3b0f9>
5. Gesamte Rechtsvorschrift für Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger, Fassung vom 05.03.2020. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000006>
6. Karl-Franzens-Universität Graz. Leistungsvereinbarung 2016 – 2018. URL: https://static.uni-graz.at/fileadmin/Lqm/Dokumente/Leistungsvereinbarung_2016-2018.pdf
7. Langthaler Margarita, Probst Lorenz. Hochschulbildung als Ziel und treibende Kraft der Sustainable Development Goals Reflexionen aus entwicklungspolitischer Perspektive. Österreichische Forschungsstiftung für Internationale Entwicklung. Wien: 2019. 19 s.
8. Misja Uniwersytetu Łódzkiego – jak działamy i kim jesteśmy. URL: <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/misja>
9. Posláním Masarykovy univerzity je vytvářet a šířit vědění, které rozvíjí kvalitu života a kulturu společnosti. Vychází přitom z hodnot, na nichž je univerzita založena. URL: https://www.muni.cz/media/3062392/dlouhodoby_zamer_mu_2016-2020.pdf
10. Statut Uniwersytetu Warszawskiego. URL: <https://www.uw.edu.pl/universytet/uw-a-nowy-statut/>
11. Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: http://www.oa.uj.edu.pl/rda/STATUT_29052019.pdf
12. Univerzita Komenského v Bratislave. Poslanie. URL: <https://uniba.sk/o-univerzite/poslanie/>
13. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Poslanie univerzity. URL: <https://www.upjs.sk/univerzita/informacie-o-univerzite/poslanie-univerzity/>
14. Universität für angewandte Kunst Wien // Wir wenden Zukunft an. URL: <https://www.dieangewandte.at/vision>
15. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/T/D20181668L.pdf>
16. Vysoká škola ekonomická v Praze. Mise a vize. – URL: <https://www.vse.cz/informace-o-vse/profil-skoly/mise-a-vize/>
17. Wizja Uniwersytetu Łódzkiego – dokąd zmierzamy. URL: <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/misja>
18. Zákon o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Časová verzia predpisu účinná od 01.07.2019 do 31.08.2019. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190701>
19. Zákon o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. URL: <https://www.epi.sk/zz/2002-131>